

Prijevod ove stranice generiran je strojnim prevođenjem [Poveznica]. Strojno prevedeni tekstovi mogu sadržavati pogreške koje mogu narušiti jasnoću i točnost. Europski ombudsman ne prihvaća nikakvu odgovornost za bilo kakve nepodudarnosti. Najpouzdanije informacije i pravnu sigurnost jamči izvorna inačica na engleski jeziku koja je dostupna putem gornje poveznice. Više informacija potražite u našem odjeljku o [jezičnoj politici i prevođenju](#) [Poveznica].

Odluka u predmetu 724/2019/MIG o odbijanju Europske komisije da odobri potpuni javni pristup dokumentu koji se odnosi na revizije mogućih sukoba interesa u Češkoj

Odluka

Služaj 724/2019/MIG - **Otvoren** 10/05/2019 - **Odluka donesena** 25/03/2020 - **Predmetna institucija** Europska komisija (Riješila Institucija) |

Predmet se odnosio na zahtjev za javni pristup dopisu Europske komisije češkim tijelima u vezi s revizijama u vezi s mogućim sukobima interesa u Češkoj. Komisija je odbila objaviti dopis tvrdeći da bi otkrivanje ugrozilo uspješno dovršenje revizija.

Ombudsmanica je smatrala da bi Komisija trebala dati djelomičan pristup dopisu, čime bi se uvjerila i potvrdila javnosti da poduzima odgovarajuće mjere u pogledu zaštite sredstava EU-a.

Komisija je prihvatila to rješenje i podnositelju pritužbe odobrila pristup onim stavcima dopisa za koje je Ombudsman smatrao da bi mogli biti objavljeni. Ombudsmanica smatra da je Komisija time riješila pritužbu. Stoga je zatvorila svoju istragu.

Kontekst pritužbe

1. Europska unija državama članicama osigurava financijska sredstva za potporu gospodarskom razvoju i jačanje socijalne kohezije diljem EU-a. Programe gospodarske i socijalne kohezije provode države članice, što znači da odabiru, prate i ocjenjuju projekte koji primaju financijska sredstva EU-a.

2. **Komisija** prati svaki program i može obustaviti plaćanja ako „*postoje jasni dokazi koji ukazuju na znatan nedostatak u funkcioniranju sustava upravljanja i kontrole*” [\[1\]](#) [\[Poveznica\]](#) ili

ako su „*rashodi (...) povezani s nepravilnošću koja ima ozbiljne financijske posljedice (...)*.” [2] [Poveznica] U tom kontekstu Komisija je ovlaštena provoditi revizije kako bi provjerila jesu li kontrolni mehanizmi država članica primjereni i postoje li nedostaci i/ili nepravilnosti u vezi s projektima koje financira EU.

3. Komisija je 2018. kao odgovor na navode o mogućim sukobima interesa povezanim s određenim projektima koje financira EU u Češkoj revidirala sredstva EU-a dodijeljena Agrofertu, velikom holdingu koje je osnovao trenutni premijer Češke.

4. Europski parlament donio je 13. prosinca 2018. rezoluciju u kojoj je, među ostalim, zatražio od Komisije da „*objavi sve dokumente koji su joj na raspolaganju u vezi s mogućim sukobom interesa češkog premijera i ministra poljoprivrede te da objasni koje korake namjerava poduzeti kako bi ispravio situaciju*.” [3] [Poveznica]

5. Podnositelj pritužbe, član češkog Senata, zatražio je 19. prosinca 2018. od Komisije da objavi dokumente koji se odnose na Komisijine revizije. [4] To je bio dopis koji je povjerenik Oettinger poslao češkim tijelima 29. studenoga 2018. (čije je neotkrivanje predmet ove istrage) i četiri dokumenta iz prosinca 2018. u kojima su utvrđeni opseg i metodologija revizija koje je trebalo provesti početkom 2019. (neotkrivanje tih četiriju dokumenata bilo je predmet istrage Europskog ombudsmana 721/2019/MIG [5]).

6. Komisija je odbila pristup. Podnositelj pritužbe zatražio je od Komisije da preispita svoje odluke podnošenjem takozvanih „potvrđnih zahtjeva”.

7. Komisija je u siječnju 2019. započela novi niz revizija koje se odnose na financijska sredstva odobrena društvu Agrofert.

8. Komisija je u veljači odnosno ožujku 2019. potvrdila svoje odluke o neotkrivanju dokumenata (izdala je takozvane „potvrđne odluke”). Komisija je u oba slučaja navela dva razloga: tvrdio je da bi se objavljivanjem dokumenata ugrozila svrha inspekcija, istraga i revizija [6] te da bi se time ugrozila privatnost i integritet pojedinca [7] . Kad je riječ o dopisu koji je povjerenik Oettinger poslao češkim tijelima, Komisija je tvrdila i da bi se otkrivanjem ozbiljno ugrozilo njezino donošenje odluka [8] [Poveznica].

9. Nezadovoljan odlukama Komisije o neotkrivanju dokumenata, podnositelj pritužbe obratio se Ombudsmanu u travnju 2019.

Istraga

10. Tijekom istrage ombudsmanica je od Komisije dobila preslike relevantnih dokumenata.

Izneseni argumenti

11. Ombudsmanica je prvo napomenula da je stajalište Komisije izneseno u njezinu potvrdnom odgovoru podnositelju pritužbe. Ombudsmanica je obavijestila Komisiju da bi, ako to želi, mogla iznijeti dodatna stajališta. Komisija to nije učinila i ombudsmanica je stoga svoju ocjenu temeljila na potvrđujućoj odluci Komisije, stajalištima podnositelja pritužbe (kako su izražena u njegovoj pritužbi) i vlastitom razmatranju sadržaja dopisa.

Argumenti koje je iznijela Komisija

12. Komisija je tvrdila da se dokument odnosi na revizije koje su u tijeku i da bi njegovo otkrivanje moglo ugroziti dovršetak tih revizija. [9] Konkretno, Komisija je navela da bi otkrivanje dokumenta izložilo Komisiju riziku od vanjskog pritiska, što bi štetilo pravilnom provođenju revizija i ugrozilo suradnju između Komisije i čeških tijela.

13. Komisija je tvrdila i da bi se potpunim otkrivanjem dokumenta ugrozila privatnost i integritet pojedinaca jer dokument sadržava neke osobne podatke [10] [Poveznica], kao što je potpis.

14. Osim toga, Komisija je tvrdila da bi otkrivanje dokumenta moglo ugroziti zaštitu odlučivanja Komisije jer dokument sadržava osjetljive preliminarne zaključke o navodnim sukobima interesa o kojima Komisija još nije donijela konačnu odluku.

15. Kad je riječ o tome postoji li javni interes koji bi mogao opravdati otkrivanje, Komisija je izjavila da razumije da postoji „*određeni interes u predmetnom predmetu*”. Međutim, zaključila je da taj interes ne bi nadvladao javni interes da se osigura pravilna provedba revizija koje su u tijeku i Komisijina donošenja odluka, bez vanjskog pritiska.

Argumenti koje je iznio podnositelj pritužbe

16. Podnositelj pritužbe tvrdio je da je Komisija pogrešno procijenila postojanje i važnost javnog interesa za dobivanje pristupa traženom dokumentu. Podnositelj pritužbe naveo je da Komisija nije dostavila nikakvo obrazloženje zašto ne postoji javni interes za objavu traženog dokumenta.

Prijedlog Europskog ombudsmana za rješenje

17. Ombudsmanica je smatrala da bi javna osviještenost o postupcima Komisije u pogledu navoda o mogućim sukobima interesa koji uključuju visokog predstavnika javnosti i koja uključuju upotrebu znatnih sredstava EU-a služila javnom interesu. Njime bi se javnost informirala o tome jesu li Komisija i češka tijela pravodobno poduzeli sve relevantne mjere za zaštitu financijskih interesa EU-a i kako bi se osiguralo poštovanje vladavine prava. Javni interes bio je znatan jer je pojedinac u središtu istrage Komisije trenutni premijer Češke.

18. Iako je javni interes za to pitanje bio očit, ključno je pitanje bi li objava traženog dokumenta, *u toj fazi Komisijinih revizija*, služila javnom interesu ili bi li javni interes bio bolje zadovoljen ako bi Komisija objavila dokument nakon što dovrši svoje revizije. Ombudsman je pri toj procjeni shvatio da je dovršetak revizija Komisije od ključne važnosti za precizno pojašnjenje opsega

mogućih sukoba interesa i zaštite javnih sredstava EU-a.

19. Dokument o kojem je riječ u ovom predmetu bio je dopis koji je povjerenik za proračun i ljudske resurse Günter Oettinger 29. studenoga 2018. uputio češkim tijelima. Taj se dopis odnosio na dva bitna pitanja, jedno koje se odnosilo na razdoblje prije 2. kolovoza 2018. i jedno koje se odnosilo na razdoblje nakon 2. kolovoza 2018. Taj je datum bio relevantan jer je na taj datum stupila na snagu nova Financijska uredba [\[11\]](#) [\[Poveznica\]](#), kojom se Komisiji dodjeljuju veće istražne ovlasti.

20. Kad je riječ o razdoblju *nakon* 2. kolovoza 2018., dopis je sadržavao vrlo detaljne informacije o reviziji koja je u tijeku, a koju je Komisija u skladu s člankom 61. ove Financijske uredbe već započela u trenutku slanja dopisa (odnosno u studenome 2018.). Ombudsmanica smatra da bi otkrivanje tih pojedinosti, dok je revizija bila u tijeku, moglo ugroziti sposobnost Komisije da učinkovito dovrši svoju reviziju.

21. Međutim, kad je riječ o razdoblju *prije* 2. kolovoza 2018., u dopisu iz studenoga vrlo je općenito opisan pravni okvir kojim se od država članica zahtijeva da imaju sustave kontrole čiji je cilj osigurati pravilno izvršenje proračuna EU-a. Ombudsmanica je smatrala da to nisu osjetljive informacije. U dopisu se navodi da će Komisija pokrenuti revizije kako bi preispitala te sustave kontrole. Potonji se stavak ne može smatrati povjerljivim jer je Komisija drugdje navela da će pokrenuti takve revizije.

22. Ombudsmanica je zauzela stajalište da otkrivanje dvaju odlomaka koji sadržavaju te vrlo općenite informacije ne bi ugrozilo Komisijine revizije. Ombudsmanica je također smatrala da odobravanje pristupa tim dvama stavcima predstavlja smislen djelomičan pristup jer bi se takvim otkrivanjem javnosti uvjerilo i potvrdilo da Komisija poduzima odgovarajuće mjere u pogledu zaštite sredstava EU-a.

23. Kad je riječ o smislenom pristupu, ombudsmanica je također smatrala da bi odobravanje pristupa prvim dvama stavcima dopisa i završnom odlomku dopisa pomoglo javnosti u razumijevanju konteksta i važnosti dopisa, a da se pritom ne ugroze revizije Komisije koje su u tijeku.

24. Podnositelj pritužbe tvrdio je da postoji javni interes za objavu cijelog dopisa. Ombudsmanica je naglasila da smatra da postoji javni interes da se javnost uvjeri da Komisija poduzima odgovarajuće mjere za istragu i poduzimanje mjera u vezi s navodima o mogućim sukobima interesa. Komisija bi stoga trebala djelovati na što transparentniji i otvoreniji način. Međutim, ombudsmanica je napomenula i da je potrebno uzeti u obzir i druge javne interese, osobito to da se pri zaštiti sposobnosti Komisije da provodi revizije čiji je cilj osigurati zaštitu sredstava EU-a i poštovanje vladavine prava. U tom je kontekstu ombudsmanica smatrala da je javni interes najbolje ostvaren odobravanjem djelomičnog pristupa dokumentu.

25. U prethodno navedenom kontekstu ombudsmanica je također uzela u obzir činjenicu da je Komisija uložila znatne napore kako bi informirala javnost, na primjer tako što je redovito obavještavala Europski parlament o svojim revizijama, te je očekivala da će Komisija nastaviti s

tim naporima.

26. Na temelju prethodno navedenih načela ombudsmanica je predložila sljedeće rješenje: [12]

Komisija bi podnositelju pritužbe trebala odobriti djelomičan pristup zatraženom dopisu (kako je navedeno u prijedlogu rješenja) u skladu s prethodno navedenim načelima.

27. Nakon što je ombudsmanica predložila rješenje, Komisija je ponovno razmotrila svoje stajalište. Suglasila se da će podnositelju pritužbe omogućiti neograničen pristup onim stavcima zatraženog pisma za koje je Ombudsman naveo da bi ih trebalo objaviti. [13] [Poveznica]

28. Podnositelj pritužbe dobio je priliku komentirati rješenje koje je Ombudsman predložio i odgovor Komisije na njega. Međutim, nije iznio nikakve primjedbe.

29. Ombudsmanica pozdravlja Komisijino prihvaćanje njezina prijedloga za rješenje i odgovarajuće djelomično objavljivanje (sadašnjeg) pisma povjerenika. Smatra da je žalba riješena.

Zaključak

Na temelju istrage ombudsmanica zaključuje ovaj predmet sljedećim zaključkom:

Europska komisija riješila je pritužbu dajući znatan djelomičan pristup zatraženom dopisu.

Podnositelj pritužbe i Komisija bit će obaviješteni o toj odluci .

Emily O'Reilly

Europski ombudsman

Strasbourg, 25. ožujka 2020.

[1] [Poveznica] Članak 83. stavak 1. točka (a) Uredbe o zajedničkim odredbama 1303/2013: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN> [Poveznica].

[2] [Poveznica] Članak 142. stavak 1. točka (b) Uredbe o zajedničkim odredbama.

[3] [Poveznica] Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2018. o sukobima interesa i zaštiti proračuna EU-a u Češkoj Republici, točka 13.,

http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0530_EN.pdf [Poveznica].

[4] [Poveznica] U skladu s Uredbom 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001R1049> [Poveznica].

[5] [Poveznica] Odluka Europskog ombudsmana dostupna je na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/116978> [Poveznica].

[6] [Poveznica] Članak 4. stavak 2. treći identifikacijski broj Uredbe 1049/2001.

[7] [Poveznica] Članak 4. stavak 1. točka (b) Uredbe 1049/2001.

[8] [Poveznica] Članak 4. stavak 3. prvi podstavak Uredbe 1049/2001.

[9] [Poveznica] Presuda Općeg suda od 12. svibnja 2015., *Technion protiv Europske komisije*, T-480/11:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=A27D2A0FF2D5ED9466FF5E824F4C2EDB?text=&d>
[Poveznica].

[10] [Poveznica] U smislu Uredbe 2018/1725 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka, dostupno na:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725> [Poveznica].

[11] [Poveznica] Uredba 2018/1046 o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=en> [Poveznica].

[12] [Poveznica] Prijedlog rješenja nije objavljen na internetskim stranicama Ombudsmana jer se odnosi na sadržaj traženog dokumenta i stoga sadržava povjerljive informacije.

[13] [Poveznica] Komisijin odgovor na prijedlog Europskog ombudsmana za rješenje dostupan je na: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/124284> [Poveznica].